

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף פו/א

רבי ורבי נתן סוף משנה רב אשי ורבינא סוף הוראה וסימנך עד אבוא אל מקדשי אל אבינה לאחרית

תלמוד בבלי מסכת שבת דף צג/א

דאמרינן מסייע אין בו ממש אמר רב פפי משמיה דרבא אף אנן נמי תנינא

תוספות שבת דף צג/א

אמר רב זביד משמיה דרבא אף אנן נמי תנינא - פירוש דמסייע אין בו ממש קשה לר"י דהכא אית ליה לרב זביד דמסייע אין בו... אלא לרב זביד קשה דאיהו גופיה קאמר משמיה דרבא דאין בו ממש ואמימר היה הרבה אחר רבא ואפילו אחר רב פפא שהיה תלמידו של רבא ושמא בתר מעשה דאמימר שמעה רב זביד משמיה דרבא ולא מרבא עצמו

שו"ת המהרי"ק - שורש פד

משום האי טעמא פסקו הגאונים אשר מסרו לנו את התורה דמאביי ורבא ואילך הילכתא כבתרא ואפילו בתלמיד נגד הרב והטעם מתבאר יפה מתוך דברי רב אלפס בשלהי מסכת ערובין כתב שם וז"ל וחזינן למקצת רברבתא דס"ל כעולא וסמכי אגמרא דבני מערבא וכו' עד ואנן לא ס"ל הכי דכיון דסוגיי' דגמרא דילן התירה מאי איכפת לן במאי דאסרי בגמרא דבני מערבא דעל גמרא דידן אנו סמכינן דבתרא הוא ואינהו הוו בקיאיין בגמרא דבני מערבא טפי מינן ואי לאו משום דקים להו דלא סמכא היא לא קשרי ליה אינהו עכ"ל רב אלפס, והרי לך דאע"ג דאורי' דארץ ישראל מחכים וחד מנייהו כתרי מינן כדאמרי' בכתובות פרק המדיר (עה, א) וכן בב"ב פרק מי שמת (קנח, ב) מ"מ הלכה כתלמוד בבלי נגד תלמוד ארץ ישראל משום דבתרא הוא וידע במילי דבני א"י טפי מינן ואפילו להקל סמכינן אגמרא דילן מהאי טעמא כמו שכתב רב אלפס, וה"ה והוא הטעם דהלכה כבתרא מאביי ורבא ואילך לפי הנלענ"ד משום דבתראי ידעי במילי דקמאי אבל קמאי לא ידעי במילי דבתראי ומדחזינן דבתראי לא חשו למילי דקמאי אלמא קים להו דמאי דאמרי קמאי בהא דלאו מילי דסמכא נינהו: וכי תימא א"כ אפילו לפני אביי ורבא נמי יהיה הלכה כדברי התלמיד האחרון ולא כדברי הרב שקדם לו ולמה פסקו הגאונים כתלמיד מאביי ורבא ואילך, דעד אביי ורבא לא היו התלמידים לומדים אלא ע"פ קבלת רבותיהם כפי מה שהיו שונים להם, מהם היו שונים ע"פ ר' חייא ור' אושעיא ומהם ע"פ משנת בר קפרא או מתניתא דבי לוי או מתניתא דבי שמואל וכן כולם ומשום כך ראוי לפסוק כדברי הרב כיון שהתלמיד לא ידע אלא תוך דברי רבו דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין. אבל מאביי ורבא ואילך למדו כל הדעות ר"ל משנת רבי חייא ור' אושעיא ובר קפרא וכו' ולפיכך ראוי הוא לפסוק כדברי התלמיד משום דבתר' הוא ולפעמים שהרב הולך לשיטת אחת מן הברייתות כגון משנת רבי חייא ור' אושעיא והאחרון זקוק מכח ברייתא אחרת כגון משנת בר קפרא או אינך דאין הלכה כן או בהפך או לפעמים לא עיין הרב בחדא מהני מתניית' והתלמיד עיין בו ודקדק ממנו שלא כדברי רבו וכדאשכחן בכמה מקומות בתלמוד (גיטין כז, א, יבמות סא, ב) דאמר רב חסדא לרבא פוק עיין בה דלאורתא בעי לה וכולי ותו איתא במסכת תענית (כד, א) רבא גזר תענית וכו' עד אי משום תנויי בשני דרב יודא כולא תנויי בנויקין הוו כו' עד וכי מטי רב יודא בעוקצין אמ' הוויית דרב ושמואל קא חזינא הכא ואנן מתנינ' בעוקצין תליסר מתנייתא ואלו רב יודא וכו'. ופי' שם רש"י וז"ל תליסר מתנייתא בי"ג פנים יש בינינו במשנה וברייתא של מסכת עוקצין בי"ג פנים כגון משנת רבי חייא ורבי אושעיא ובר קפרא ומשנת קרנ' ולוי ותנא דבי שמואל והכי אמרינן במסכת נדרים ר' מתני הילכתא בתליסר אפי עכ"ל רש"י. ומשמע שבימי אביי ורבא היו לומדים כל אותם הי"ג מתנייתא מה שלא עשו בדורות הראשונים דהיינו רב יודא וכיוצא בו מדקאמר ואנן מתנינן בתליסר מתנייתא דמשמע אנן דוקא ולא אינהו וכדמוכח כל שיטתא דהתם: ותדע שכן הוא שבימי אביי ורבא ניתוספה חכמת התלמוד שהרי מצינו בב"ב פרק יש נוהלין (קלד, א) וכן בפרק ב' דסוכה (כה, א) שמפליג לדבר בחכמת רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד כו' ומונה התם טובא ולבסוף הויות דאביי ורבא ולא מהאמוראים הראשונים הקודמין להם ואף על גב שהיו גדולים מהם כגון רב ושמואל ורבי יוחנן אלא על כרחך היינו טעמא כדפירש' שאביי ורבא התחילו ללמוד כל הברייתות וישבו ותרצו את

כולם שלא יקשה מזה על זה ומתוך כך הוציאו כמה דינים והעמידו כמה שמועות על בורין ועל אמתתם וכן עשו כל הבאים אחריהם מדור ודור והיינו כדפירשתי, ומשום כך קבעו הגאונים הלכה כדברי התלמוד מפני שהוא אחרון מאביי ורבה ואילך ולא מקודם:

רמב"ם יד החזקה הלכות קדוש החדש פרק ה

(ג) ומאימתי התחילו כל ישראל לחשב בחשבון זה מסוף חכמי תלמוד בעת שחרבה ארץ ישראל ולא נשאר שם בית דין קבוע אבל בימי חכמי משנה וכן בימי חכמי תלמוד עד ימי אביי ורבה על קביעת ארץ ישראל היו סומכין: סומכין:

ספר אגרא דכלה - פרשת לך לך

ר'כושו בן אחי. ר"ת רב"א. כבר כתב האר"י ז"ל שהיתה גנוזה לשם ניצוץ הק' דנשמת רבא, והשתדל אברהם להוציאו

ספר אגרא דכלה (דפ"י) - דף שפ/ב

זכר בתורה בענין ד' מלכים שהיו בעמק המלך, על בבל שהיא עמוקה, ואמרפל הוא מלך בבל, שם זכו ישראל לקבל תורה שבעל פה, וזה סוד שרמזו בזה הפרשה והריגת המלכים (בראשית יד יד) וישמע אברהם כי נשבה אחיו (בראשית יד יב) ואת כל ר'כושו "בן אחי אברם, שכתב האר"י ז"ל בספר כוונת שהוא ר"ת "רבא, שבאותו פרק נתכונן (אפשר צ"ל נתכוין) אברהם להוציא ניצוצות של "רבא שהיה תקוע בלוט. וקשה מאי עניינו לכאן. אבל לדידי ניחא שבזו המלחמה היה מתעסק אברהם להוציא ניצוצות של תורה שבעל פה שזכו ישראל בימי "אביי "ורבא (מז) שהיו בבבל, כמו שבירידה ראשונה של מצרים נתעסק להוציא קבלת תורה שבכתב ביציאת מצרים, כן בפרשה שלאחריו בהריגת ד' מלכים, נתכונן לקבל תורה שבעל פה, ולכן אמר במזמור (תהלים פז א) ביסודתו (מח) על הררי קדש, על ניצוצות הקדושים שהם בארץ ישראל, כמ"ש (תהלים פז ה) ולציון (מט) יאמר (נ) "איש ואיש יולד בה, כי שם "יסוד "של (נא) קדושה:

תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף ב/ב

הכא מאי אמר רב פפא יש מהן כיוצא בהן ויש מהן לאו כיוצא בהן... אלא תולדותיהן לאו כיוצא בהן דאמר רב פפא אחייה... וכי קאמר רב פפא אתולדה דרגל רגל הא אוקימנא תולדה דרגל כרגל בחצי נזק צרורות דהלכתא גמירי לה ואמאי קרי לה תולדה דרגל לשלם מן העלייה והא מבעיא בעי רבא דבעי רבא חצי נזק צרורות מגופו משלם או מן העלייה משלם לרבא מבעיא ליה לרב פפא פשיטא ליה לרבא דמבעיא ליה אמאי קרי לה תולדה דרגל לפוטרה ברשות הרבים:

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף לו/א

אמר רב אדא בר אהבה אף אני אומר מימות רבי עד רב אשי לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד ולא והא הוה הונא בר נתן הונא בר נתן מיכף הוה כייף ליה לרב אשי

תלמוד בבלי מסכת שבת דף פז/ב

תא שמע דלא עברוה ניסן שבו יצאו ישראל ממצרים בארבעה עשר שחטו פסחיהם בחמשה עשר יצאו ולערב לקו בכורות לערב סלקא דעתך אלא אימא מבערב לקו בכורות ואותו היום חמישי בשבת היה השלים ניסן ואירע אייר להיות בשבת חסר אייר ואירע סיון להיות באחד בשבת קשיא לרבנן הא מני רבי יוסי היא אמר רב פפא תא שמע ויסעו מאלים ויבואו כל עדת בני ישראל וגו' בחמשה עשר יום לחדש השני ואותו היום שבת היה דכתיב ובקר

וראיתם את כבוד ה' וכתוב ששת ימים תלקטוהו ומדחמיסר באייר שבתא ריש ירחא דסיון חד בשבת קשיא לרבנן אמרי לך רבנן אייר דההיא שתא עבורי עברוה אמר ליה רב חביבי מחזנאנה לרב אשי תא שמע ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן תנא אותו יום נטל עשר עטרות ראשון למעשה בראשית ראשון לנשיאים ראשון לכהונה ראשון לעבודה ראשון לירידת האש ראשון לאכילת קדשים ראשון לשכון שכונה ראשון לברך את ישראל ראשון לאיסור הבמות ראשון לחדשים ומדריש ירחא דניסן דהאי שתא חד בשבת דאשתקד [ברביעי] בשבת דתניא אחרים אומרים אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לראש השנה אלא ארבעה ימים בלבד ואם היתה שנה מעוברת חמשה הוה ליה ריש ירחא דאייר מעלי שבתא וריש ירחא דסיון שבתא קשיא בין לרבי יוסי בין לרבנן

תלמוד בבלי מסכת חולין דף ב/ב

איכא הכל לכתחלה ואיכא הכל דיעבד אלא הכל דהכא ממאי דלכתחלה הוא דתקשי לך דלמא דיעבד הוא ולא תקשי לך א"ל אנא שחיטתן כשרה קשיא לי מדקתני שחיטתן כשר' דיעבד מכלל דהכל לכתחלה הוא דאי דיעבד תרתי דיעבד למה לי

תוספות חולין דף ב/ב

אנא שחיטתן כשרה קא קשיא לי - משמע שרב אשי הקשה אותה קושיא ואע"פ שהיא סוגיית הגמרא ומכאן ראייה שרב אשי סידר הגמרא אע"ג דאביי ורבא נמי אתו לשנויי הך קושיא והם קדמו הרבה לרב אשי שמא גם בימיהם הקשוה כבר:

אגרת רב שרירא גאון

ומלך במחסיא רב טביומי דהוא מר בר רב אשי (ב"ב יב, ב), ושכיב בשנת תשע"ט במוצאי יום הכפורים. ובתריה רבה תוספאה ושכיב בשנת תשפ"א. ובארבע בשבא דהוא י"ג בכסלו דשנת תתי"א שכיב רבנא אבינא בריה דרב הונא דהוא רבינא והוא סוף הוראה:

אגרת רב שרירא גאון

בשנת תשפ"ז שכיב רב סמא בריה דרבא. ובתריה מלך רב יוסי וביומיה סוף הוראה ואסתיים תלמודא

תלמוד בבלי מסכת תענית דף כב/א

רבי ברוקא חוזאה הוה שכיח בשוקא דבי לפט הוה שכיח אליהו גביה אמר ליה איכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי אמר ליה לא אדהכי והכי חזא לההוא גברא דהוה סיים מסאני אוכמי ולא רמי חוטא דתכלתא בגלימיה אמר ליה האי בר עלמא דאתי הוא רהט בתריה אמר ליה מאי עובדך אמר ליה זיל האידנא ותא למחר למחר אמר ליה מאי עובדך אמר ליה זנדוקנא אנא ואסרנא גברי לחוד ונשי לחוד ורמינא פוריאי בין הני להני כי היכי דלא ליתו לידי איסורא כי חזינא בת ישראל דיהבי נכרים עלה עינייהו מסרנא נפשי ומצילנא לה יומא חד הוות נערה מאורסה גבן דיהבו בה נכרים עינייהו שקלי דורדייא דחמרא ושדאי לה בשיפולה ואמרי דיסתנא היא אמר ליה מאי טעמא לית לך חוטי ורמית מסאני אוכמי אמר ליה עיילנא ונפיקנא ביני נכרים כי היכי דלא לידעו דיהודאה אנא כי הוה גזרי גזירתא מודענא להו לרבנן ובעו רחמי ומבטלי לגזירתייהו ומאי טעמא כי אמינא לך אנא מאי עובדך ואמרת לי זיל האידנא ותא למחר אמר ליה בההיא שעתא גזרי גזירתא ואמינא ברישא איזיל ואשמע להו לרבנן דלבעי רחמי עלה דמילתא

ספר מגלה עמוקות על ואתחנן - אופן ק

וכבר אמרו ברעיא מהימנא (פרשת פנחס [זוהר ח"ג רמ"ד ע"ב]) תנאים ואמוראים כולו מילייהו ברזא דחכמתא,

וכבר גילה הקב"ה למשה צירוף בראשית (בראשית א א) תא"ר שב"י, ר"ל עלית למרום שבית שב"י (תהלים סח יט),
שהם אורות של כל הנשמות שנרמזין במלת תא"ר, ורמוזים כאן בס"ת בע"ת ההיא לאמ"ר, ס"ת תא"ר, נוטריקון
'תנאים' אמוראים 'רבנים סבראי, והוא סוד גפן שיש בו שלשה שריגים (בראשית מ י), של שם אדני נקרא גפן, שכן
יש קל"ג פעמים שם של אדני בתורה כמנין גפן